

Anexa nr. 4 la Ordinul Ministrului nr. 5023/ 12.09.2013 privind aprobarea Programelor școlare pentru Învățământul liceal – clase cu program de studiu în regim bilingv, limba italiană, la disciplina: Limba italiană, clasa a XII-a

PROGRAMA ȘCOLARĂ PENTRU CLASA A XII-A
CLASE CU PROGRAM DE STUDIU ÎN REGIM BILINGV – LIMBA ITALIANĂ
LIMBA ITALIANĂ

Aprobată prin ordin al ministrului
nr. 5023/12.09.2013

București, 2013

NOTĂ DE PREZENTARE

Principii

Curriculumul de **LIMBI MODERNE** pentru **clasa a XII-a bilingv** a fost elaborat avându-se în vedere memorandumul și curriculumul de limbi moderne parcurs de elevi în ciclul inferior al liceului;

- documentele europene privind achiziționarea competențelor cheie în cadrul parcursului școlar și în cadrul învățării pe toată durata vieții;
- necesitatea de a oferi, prin curriculum, un răspuns mai adecvat cerințelor sociale, exprimat în termeni de achiziții finale ușor evaluabile la încheierea parcursului școlar și de formare prin ciclul superior al liceului.

Prezentul curriculum a fost elaborat urmărindu-se:

A. practica rațională a limbii: prin dezvoltarea competențelor de receptare, de producere, de interacțiune și de mediere și transfer, elevul va putea, în limitele cunoștințelor dobândite, să decodifice și să producă, atât oral cât și în scris, mesaje corecte și adecvate funcțional și comunicativ;

B. formarea și dezvoltarea de competențe de comunicare și interacțiune: elevul va fi capabil să utilizeze conștient și adecvat funcțional modalități și tehnici de comunicare și interacțiune (orală și în scris) în diverse contexte comunicative sociale generale și specializate;

C. dezvoltarea unor tehnici de muncă intelectuală în vederea învățării pe toată durata vieții: elevul va învăța să utilizeze strategii și tehnici de studiu cu ajutorul cărora să valorifice cunoștințe și deprinderi achiziționate prin studiul altor discipline, să utilizeze informații din tabele, scheme, grafice, să folosească dicționare și alte tipuri de lucrări de referință, alte surse de informare, inclusiv baze de date și Internetul.

În aceste condiții, proiectarea curriculară pornește de la trei puncte de reper:

- a) programele de limbi moderne pentru ciclul inferior al liceului;
- b) documentele Comisiei Europene referitoare la dezvoltarea competențelor cheie;

c) *"Cadrul European Comun de Referință pentru limbi: învățare, predare, evaluare"*¹, publicat de Consiliul Europei în 1998 și revizuit în 2000.

Din această perspectivă, curriculumul de față construiește, pe baza achizițiilor dobândite până la sfârșitul învățământului obligatoriu, competențe de comunicare în limba modernă derivate dintr-un consens larg, european și contribuie la dezvoltarea și aprofundarea de competențe cheie în

¹ Quadro comune europeo di riferimento per la conoscenza delle lingue. Cf. http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/cadre1_en.asp

alte trei dintre cele opt domenii de competențe cheie (domenii asumate și de sistemul de învățământ românesc) identificate la nivel european: (5) *"a învăța să înveți"*, (6) *competențe interpersonale, interculturale, sociale și civice*, (8) *sensibilizarea la cultură*.

Obiectivul fundamental al studierii limbilor moderne în clasa a XII-a este achiziționarea și dezvoltarea de către elevi a competențelor de comunicare necesare pentru o comunicare adecvată situațional / acceptată social prin însușirea de cunoștințe, deprinderi și atitudini specifice, la niveluri echivalente cu cele prevăzute în *Cadrul European Comun de Referință pentru limbi: învățare, predare, evaluare*.

Structura programelor

Programele au următoarea structură:

- **COMPETENȚE GENERALE**, definite ca ansambluri structurate de cunoștințe și deprinderi care se formează pe întreaga durată a liceului. Acestea sunt comune tuturor tipurilor de programe;
- **VALORI ȘI ATITUDINI** ce urmează a fi formate pe parcursul clasei a XII-a pentru educarea tinerilor în spiritul valorilor europene. Acestea sunt comune tuturor tipurilor de programe și vor fi avute în vedere pentru evaluarea continuă, fără însă ca ele să fie evaluate separat;
- **COMPETENȚE SPECIFICE** derivate din competențele generale și care se formează pe durata unui an de studiu – **corelate cu forme de prezentare a conținuturilor**²;
- **CONȚINUTURI RECOMANDATE**, care sunt structurate în:
 - domenii tematice și teme: care vor constitui contextul pentru realizarea activităților de învățare pe parcursul orelor de limba modernă și vor delimita tematica ce va fi folosită în evaluare;
 - funcții comunicative ale limbii: precizând actele de vorbire utile pentru adecvarea funcțională a comunicării, care vor fi exersate și utilizate de elevi;
 - elemente de construcție a comunicării: conținând categorii de structuri lingvistice care vor fi achiziționate, cu care se va opera pe parcursul activităților și care vor fi utilizate în comunicare;

² Seturile de competențe specifice corelate cu forme de prezentare a conținuturilor constituie esența programelor și sunt comune, la nivelul fiecărui tip de programă, tuturor limbilor moderne studiate.

- **CONDIȚII DE APLICARE DIDACTICĂ ȘI DE EVALUARE:** conținând precizări cu regim obligatoriu, referitoare la modul concret de aplicare a programei în activitatea didactică și la metodele de învățare-predare care vor fi folosite;
- **SCURT GHID METODOLOGIC:** conținând sugestii oferite ca sprijin pentru proiectarea și realizarea demersului didactic. Această secțiune conține precizări privind următoarele aspecte:
 - recomandări privind proiectarea didactică;
 - sugestii privind procesul, metodele și activitățile de învățare-predare;
 - sugestii privind utilizarea instrumentelor de evaluare.

Corelarea conținuturilor din rubrica "Forme de prezentare a conținuturilor" cu conținuturile tematice, lingvistice și funcționale recomandate în programa școlară va fi realizată de către profesor, în procesul de proiectare didactică, în conformitate cu condițiile obligatorii de aplicare didactică și de evaluare și având drept repere sugestiile din ghidul metodologic.

Structura de competențe corelate cu tipuri de conținut oferă un cadru adecvat și util pentru procesul de **evaluare a învățării**, sprijinindu-l și asigurându-i un caracter practic și transparent. Astfel, gradul de achiziționare a competențelor de comunicare ale elevilor va fi măsurat continuu și sistematic în cadrul evaluării formative, pe parcursul procesului didactic.

Pentru a se crea condițiile de realizare a unei evaluări unitare și standardizate a nivelului de achiziție a competențelor, **evaluarea** se va realiza cu ajutorul unor instrumente și probe elaborate în deplină concordanță cu competențele din programe și în conformitate cu recomandările privind evaluarea din secțiunea „Scurt ghid metodologic”.

În elaborarea programelor s-a avut în vedere achiziționarea și dezvoltarea de către elevi a competențelor de comunicare la niveluri de performanță echivalente cu cele prevăzute de *Cadrul European Comun de Referință pentru limbi: învățare, predare, evaluare*.

Pentru sfârșitul clasei a XII-a nivelul țintă va fi echivalent cu următorul nivel din *Cadrul European Comun de Referință pentru limbi: învățare, predare, evaluare*: nivelul B2 pentru competențele de receptare și producere.

COMPETENȚE GENERALE

1. receptarea mesajelor transmise oral sau în scris în diferite situații de comunicare;
2. producerea de mesaje orale sau scrise adecvate unor contexte variate de comunicare;
3. realizarea de interacțiuni în comunicarea orală sau scrisă;
4. transferul și medierea mesajelor orale sau scrise în situații variate de comunicare.

VALORI ȘI ATITUDINI

Pe parcursul studierii limbii italiene în ciclul superior al liceului se va avea în vedere cultivarea și dezvoltarea la elevi a următoarelor valori și atitudini:

- manifestarea flexibilității în cadrul schimbului de idei și în cadrul lucrului în echipă în diferite situații de comunicare;
- conștientizarea rolului limbii italiene ca mijloc de acces la piața muncii și la patrimoniul culturii universale;
- disponibilitatea pentru acceptarea diferențelor și pentru manifestarea toleranței prin abordarea critică a diferențelor și a stereotipurilor culturale;
- dezvoltarea interesului pentru descoperirea unor aspecte socio-culturale și profesionale specifice, prin receptarea unei varietăți de texte în limba italiană.

CONDIȚII OBLIGATORII DE APLICARE DIDACTICĂ ȘI DE EVALUARE

- **planificările calendaristice vor fi elaborate pentru întreg anul școlar**, pentru a se avea o imagine de ansamblu asupra realizării curriculumului pe întreg anul;
- stabilirea competențelor care vor fi vizate și a conținuturilor care vor fi parcurse în fiecare semestru este la latitudinea profesorilor, obligația acestora fiind **să asigure achiziționarea de către elevi a tuturor competențelor** prevăzute de programă la un nivel satisfăcător;
- **corelarea competențelor cu conținuturile tematice, lingvistice și funcționale** recomandate în programa școlară va fi realizată de către profesor, în procesul de proiectare didactică, având drept repere sugestiile din ghidul metodologic;
- **alegerea temelor, contextelor, textelor** pe baza cărora se va lucra **și a funcțiilor comunicative** care se vor achiziționa și exersa se va face **în corelare** cu domeniul de specializare al fiecărei clase;

- în activitatea de învățare-predare vor fi folosite **metode comunicative, tehnici interactive și activități centrate pe elev;**
- **temele pentru acasă** vor fi stabilite astfel încât timpul necesar elevului pentru rezolvarea lor **să nu depășească timpul de lucru efectiv al elevilor pe parcursul orei de curs;**
- **echilibrarea sarcinilor de lucru** se va realiza astfel: la texte dificile se vor stabili sarcini de lucru cu grad mic de dificultate, la texte ușoare, se va avea în vedere ca gradul de dificultate a sarcinilor de lucru să fie sporit;
- **instrumentele și probele de evaluare** vor fi elaborate în strictă corelare cu competențele din programe și în conformitate cu recomandările privind evaluarea din ghidul metodologic.

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI FORME DE PREZENTARE A CONȚINUTURILOR

1. Receptarea mesajelor transmise oral sau în scris în diferite situații de comunicare

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor	
	Trunchi Comun	Curriculum Diferențiat
<p>1.1 extragerea esențialului din rapoarte orale, discursuri, interviuri, talk-show-uri;</p> <p>1.2 identificarea, în texte audiate/ citite, a punctelor de vedere, atitudinilor și sentimentelor exprimate;</p> <p>1.3 analizarea unor situații descrise în texte orale sau scrise, în scopul unui studiu; aprofundat/ al luării unor decizii;</p> <p>1.4 identificarea elementelor structurale ale textului literar (vocea auctorială, narațiune la pers. I și a III-a, personaj);</p> <p>1.5 înțelegerea unui text literar;</p> <p>1.6 înțelegerea detaliată a articolelor de specialitate în diferite domenii de activitate.</p>	<p>Surse și tipuri de mesaje orale: texte de lungime variabilă care conțin și elemente de vocabular nefamiliare, la viteză normală, în diverse registre:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ conferințe, prezentări, interviuri, rapoarte orale; ▪ transmisiuni radio și TV, talk-show-uri; ▪ texte publicitare orale. <p>Tipuri de texte scrise: texte de lungime variabilă, în diverse registre:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ texte autentice de informare generală, pagini Internet; ▪ articole de enciclopedie / lucrări de popularizare; ▪ articole de presă scrisă, texte publicitare; ▪ texte specifice domeniilor de specializare. <p>Informații obținute:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ idei și informații factuale pe teme de interes; ▪ opinii, atitudini (pro, contra, neutră), sentimente. <p>Limbaj:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ termeni specifici mass-media; ▪ vocabular specific diferitelor domenii de specializare. 	<ul style="list-style-type: none"> - texte de tip reflexiv; - fragmente de critică literară; - texte literare.

2. Producerea de mesaje orale sau scrise adecvate unor contexte variate de comunicare

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor	
	Trunchi Comun	Curriculum Diferențiat
<p>2.1 expunerea, oral și / sau în scris, a unor idei, opinii și puncte de vedere proprii și susținerea lor cu argumente și exemple;</p> <p>2.2 elaborarea, oral / în scris, prin sintetizarea de informații din diferite surse, a unui raport/ referat/ eseu / prezentare, argumentate logic și susținute de exemple pertinente din experiența personală sau din alte surse;</p> <p>2.3 redactarea unor texte funcționale variate mai complexe, structurate și cu folosirea de conectori;</p> <p>2.4 utilizarea convențiilor folosite în comunicarea orală și în scris, formală și informală, adecvând formatul și limbajul la context și la tipul de text;</p> <p>2.5 argumentarea, oral/ în scris, a opiniei personale referitoare la un text literar.</p>	<p>Contexte: social, academic, profesional (situația curentă, proiecte de viitor, teme de cercetare).</p> <p>Opinii despre:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ persoane, situații și evenimente; ▪ activități din domeniul de specializare. <p>Tipuri de text oral / scris:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ plan de idei, plan de prezentare, paragraf; ▪ raport / referat / eseu / expunere / povestire / prezentare; ▪ corespondență personală și oficială / administrativă; ▪ texte funcționale specifice diferitelor domenii de specializare. <p>Convenții și limbaj în comunicare: pentru atingerea scopului (tehnici de argumentare, formule de persuasiune).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - eseu reflectiv; - eseu cu structură dată.

3. Realizarea de interacțiuni în comunicarea orală sau scrisă

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor	
	Trunchi Comun	Curriculum Diferențiat
<p>3.1 oferirea de răspunsuri, oral sau în scris, la un chestionar pe teme de interes, în care sunt motivate opțiunile;</p> <p>3.2 realizarea de prezentări pe teme din domeniul de specializare, pe bază de materiale pregătite în prealabil;</p> <p>3.3 redactarea de scrisori / alte texte funcționale pe diferite teme, către diverși destinatari, în diferite scopuri de comunicare (a obține ceva, a informa, a convinge, a invita, a refuza), cu adecvarea formatului și a limbajului la subiect și la cititorul intenționat;</p> <p>3.4 participarea la conversații, folosind un limbaj adecvat funcțional la context și respectând normele socio-culturale, în funcție de rol și de relațiile cu interlocutorii;</p> <p>3.4 utilizarea limbajului adecvat pentru îndeplinirea rolului atribuit.</p>	<p>Tipuri de interacțiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - conversații derulate cu viteză normală, în diverse registre, pe teme de interes; - prezentări de produse, de servicii, pe teme date, rostite la viteză normală. <p>Moduri de interacțiune:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ față în față, în perechi / grup; ▪ în fața unui auditoriu (prezentări); ▪ la distanță: corespondență, la telefon. <p>Contexte:</p> <p>a. Interacțiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ situații sociale formale și informale, situații familiare, situații conflictuale; ▪ interviuri, față în față sau telefonic; ▪ dezbateri, conferințe. <p>b. Prezentări – contexte profesionale formale și informale.</p> <p>Tipuri de texte funcționale: corespondență, felicitări, invitații, reclame, anunțuri, cereri, chestionare, fișe</p> <p>Convenții și limbaj în comunicare:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ formule de inițiere, întreținere și încheiere a unei conversații, limbaj nonverbal; ▪ convenții pentru exprimarea relațiilor în cadrul comunicării; ▪ elemente de politețe verbală. 	<p>- dezbateri/proces literar.</p>

4. Transferul și medierea mesajelor orale sau scrise în situații variate de comunicare

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor	
	Trunchi Comun	Curriculum Diferențiat
<p>4.1 rezumarea în scris, într-un număr de cuvinte dat, a unui text citit;</p> <p>4.2 transferul informațiilor din texte referitoare la domeniul de specializare în diverse forme de prezentare;</p> <p>4.3. traducerea din limba italiană în limba maternă / din limba maternă în limba italiană, (în scris, cu ajutorul dicționarului), a unui text de dificultate medie din domeniul de specializare;</p> <p>4.4 rezumarea orală și/sau în scris a esențialului dintr-un text (audiat sau citit) din mass-media / literar într-un număr determinat de cuvinte;</p> <p>4.5 parafrizarea unui citat folosind exemple personale/prin raportare la experiența personală.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ texte de informare generală și din diverse domenii specializate; ▪ opinii, comentarii (înregistrări audio); ▪ dialoguri (înregistrate sau interpretate); ▪ tehnici de utilizare a dicționarului. 	<ul style="list-style-type: none"> - texte literare; - articole de presă; - înregistrări preluate din mass-media.

CONȚINUTURI RECOMANDATE PENTRU CLASA A XII-A³

TEME

Se recomandă ca, în clasa a XII-a, activitățile de învățare să fie proiectate și realizate în contextul următoarelor teme:

DOMENIUL PERSONAL:

- Aspirații/idealuri ale tinerilor: Tinerii și provocările societății contemporane;
- Perspective asupra sentimentului iubirii în cheia lecturii unor scrieri celebre^{*4};
- Singurătatea, izolarea, comuniunea cu natura^{*5}.

DOMENIUL PUBLIC:

- Drepturile omului^{*6};
- Comunitatea Europeană: - unitate și diversitate/instituții europene și procesul de integrare europeană;
- Conflictele armate – lupta pentru pace/războiul reflectat în operele literaturii italiene^{*7};
- Societatea de ieri și de azi – societatea bunăstării/privațiunii/convențiilor sociale^{*8}.

DOMENIUL OCUPAȚIONAL:

- Universul profesiilor și al meseriilor – pregătirea pentru o profesie/șomajul în rândul tinerilor;
- Instituții și servicii în sfera publică.

DOMENIUL EDUCAȚIONAL, CULTURĂ ȘI CIVILIZAȚIE:

- Ecologia – mit și realitate^{*9};

³ Autorii și titlurile operelor sunt o propunere, nu sunt obligatorii. Tema este cea de urmat, textul literar este doar suport pentru prezentarea/dezvoltarea, dezbateră subiectului tematic. Orice fragment de operă literară de dificultate medie poate fi inclus de către profesor ca suport al temei de dezvoltat. Pentru fiecare tema propusă se va studia minim un text poetic și un text în proză.

* Temele vor fi introduse și exploatate didactic în cadrul componentei Curriculum diferențiat.

⁴ Se recomandă, la alegerea profesorului, următoarele texte: Dante "Tanto gentile", Petrarca „Benedetto sia...”, „Chiare, fresche e dolci acque”, Alessandro Manzoni "I promessi sposi", Eugenio Montale „Ho sceso dandoti il braccio”.

⁵ Se recomandă: Petrarca „Solo e pensoso”, Leopardi „L’infinito”.

⁶ Se recomandă: Cesare Beccaria „Dei delitti e delle pene”.

⁷ Recomandări: Giuseppe Ungaretti „L’Allegria”, Moravia „Ciociara”, Pavese „Il mestiere di vivere”.

⁸ Se recomandă: Giovanni Verga „La roba”, Luigi Pirandello „Il treno ha fischiato”, „Sei personaggi...”.

⁹ Se recomandă studierea unor texte scurte, la alegerea profesorului. Exemplu: Italo Calvino "Vita tra gli alberi".

- Artă, știință și debateri de societate – Personalități din sfera artistică / științifică, realizări tehnologice marcante*¹⁰.

FUNCȚII COMUNICATIVE ALE LIMBII

Se va avea în vedere achiziționarea și exersarea **oral și în scris, atât în registrul formal, cât și în registrul informal**, în contexte relevante pentru viața socială și interacțiunile din domeniul profesional de specializare, cu precădere a funcțiilor comunicative ale limbii din lista de mai jos, **fără ca acestea să facă în mod explicit obiectul unei prezentări formalizate:**

1. a vorbi despre sine / a se prezenta într-un interviu de angajare;
2. a povesti o acțiune / o suită de acțiuni;
3. a relata un eveniment / o suită de evenimente;
4. a solicita, a da explicații / lămuriri în cadrul unei interacțiuni orale sau scrise;
5. a reda în vorbirea indirectă afirmațiile unui interlocutor;
6. a compara stări / acțiuni / fapte;
7. a exprima acordul, dezacordul față de o acțiune / un proiect /un punct de vedere;
8. a exprima gusturi, preferințe, cu justificări personale;
9. a exprima stări emoționale;
10. a reformula și a nuanța afirmațiile proprii sau ale interlocutorului;
11. a exprima intenții și obiective legate de dezvoltarea personală;
12. a formula un raționament relaționând cauze-efecte / ipoteze-concluzii;
13. a argumenta, a justifica un punct de vedere;
14. a exprima o opinie, explicând și ilustrând cu exemple;
15. a exprima judecăți de valoare despre sine și ceilalți.

ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII

Pe parcursul clasei a XII-a **se recomandă** reluarea și consolidarea tuturor elementelor de morfologie și sintaxă și a elementelor de organizare a discursului studiate în ciclurile de școlaritate anterioare cu aplicații în traduceri/retroversiuni/expunere orală.

¹⁰ Se vor studia, la alegere, doi artiști/oameni de știință italieni și operele lor cele mai reprezentative (pictură, sculptură, arhitectură, muzică, film, știință, design).

Elemente noi:

- regimul prepozițional al verbelor;
- sintaxa frazei: propoziții subordonate - restrictiva, limitativa, concesiva;
- limbaje specializate cu aplicații în traduceri și retroversiuni: limbajul beletristic, administrativ, legislativ, medical, politic;
- elemente de vocabular: procedee de formare a cuvintelor: derivarea cu sufixe, prefixe, compunerea;
- expresii idiomatice, figuri de stil: antiteza, metafora, simbolul;
- proverbe.

Tipuri de texte:

- textul poetic;
- textul narativ/dramatic;
- textul argumentativ;
- textul administrativ/legislativ;
- textul științific;
- textul jurnalistic.

SCURT GHID METODOLOGIC

Procesul de formare / învățare / instruire, privit global, la nivelul clasei, presupune:

- proiectarea de la programa școlară – la planificarea anuală – la proiectarea unităților de învățare;
- transpunerea proiectului în activități didactice concrete;
- evaluarea procesului care se desfășoară în clasă în vederea reglării lui prin analiza feedback-ului obținut;
- evaluarea rezultatelor învățării / gradului de achiziție a competențelor.

I. PLANIFICAREA CALENDARISTICĂ este un instrument de interpretare personalizată a programei, care asigură un demers didactic concordant cu situația concretă din clasă.

Elaborarea planificărilor presupune următoarele etape:

1. studierea atentă și în detaliu a programei școlare;
2. selectarea din conținuturile programei (teme, funcții comunicative) a celor adecvate pentru domeniul de specializare;

3. corelarea competențelor cu conținuturile selectate din programa școlară și conturarea unităților de învățare (U.Î.);
4. identificarea resurselor didactice necesare: manual, texte, materiale audio-video, documente autentice;
5. stabilirea succesiunii unităților de învățare și detalierea conținuturilor tematice pentru fiecare unitate în raport cu competențele care le sunt asociate;
6. alocarea timpului considerat necesar pentru fiecare unitate de învățare, în concordanță cu competențele vizate.

Structura planificării calendaristice

Nr. U.Î.	Conținuturi ale U.Î.	Competențe vizate *	Nr. ore alocate	Săptămâna	Observații ** (amendamente)
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tematic; ▪ funcții comunicative; ▪ elemente de construcție a comunicării. 				

***NOTĂ:** În această rubrică vor fi incluse și valorile și atitudinile vizate cu preponderență de unitatea de învățare respectivă.

****NOTĂ:** Se completează pe parcursul anului școlar, în funcție de problemele apărute și de constatările făcute în activitatea la clasă.

II. PROIECTAREA UNEI UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

Metodologia de proiectare a unei unități de învățare constă într-o succesiune de etape înălțuite logic, ce contribuie la detalierea conținuturilor, în vederea formării competențelor specifice.

Etaple proiectării sunt aceleași oricare ar fi unitatea de învățare vizată.

Detalii ale conținuturilor unității de învățare	Competențe vizate	Activități de învățare	Resurse	Evaluare
<i>Ce?</i>	<i>De ce?</i>	<i>Cum?</i>	<i>Cu ce?</i>	<i>Cât? (În ce măsură?)</i>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ tema (detaliată pe lecții); ▪ text / tip de text; ▪ funcții comunicative; ▪ elemente de construcție a comunicării. 				

III. TIPURI DE ACTIVITĂȚI ȘI EXERCIIU RECOMANDATE PENTRU DEMERSUL DIDACTIC

1. Receptarea mesajelor transmise oral sau în scris în diferite situații de comunicare:

- exerciții de identificare de informații;
- exerciții de confirmare a înțelegerii sensului global dintr-un mesaj oral / text scris;
- exerciții de identificare și discriminare între informații factuale și opinii / puncte de vedere;
- exerciții de selectare de detalii specifice dintr-un text oral / scris;
- exerciții de identificare a sensului unor elemente de text nefamiliare într-un mesaj oral sau scris;
- exerciții de utilizare a unor materiale de referință pentru decodarea sensului unor elemente de text nefamiliare;
- exerciții de confirmare / clarificare și de solicitare a confirmării / clarificării sensului;
- exerciții de desprindere / înțelegere a ideilor dintr-un text (descriere, raport, grafic, prezentare, povestire);
- exerciții de completare de texte lacunare;
- exerciții de confirmare a înțelegerii prin efectuarea de acțiuni pe baza informațiilor obținute pe cale orală / prin lectură;
- proiecte individuale sau de grup.

2. Producerea de mesaje orale sau scrise adecvate unor contexte variate de comunicare:

- exerciții de formulare de întrebări și răspunsuri;
- exerciții de solicitare și oferire de informații, prin întrebări și răspunsuri;
- exerciții de oferire și solicitare de instrucțiuni în vederea îndeplinirii unei sarcini de lucru;
- exerciții de solicitare/ oferire de clarificări/ explicații, când informația/ instrucțiunea nu este înțeleasă imediat;
- exerciții de elaborare de planuri de redactare / de prezentare;
- exerciții de prezentare, relatare / (re)povestire, monolog, descriere;
- dialoguri, discuții, conversații dirijate sau libere, comentariu, interviu, joc de rol, dezbateri pe teme date;
- exerciții de completare de formulare în situații de viață cotidiană;
- exerciții de prezentare orală / redactare pe bază de plan;
- exerciții de redactare: paragraf, rezumat, eseu structurat;
- exerciții de redactare de texte funcționale generale (corespondență, cerere, raport);

- exerciții de utilizare a unor materiale de referință pentru a verifica corectitudinea informației și limbii folosite;
- exerciții de redactare în vederea dezvoltării acurateții informației și limbajului: paragraf, rezumat;
- proiecte individuale sau de grup.

3. Realizarea de interacțiuni în comunicarea orală sau scrisă:

- exerciții în perechi / grup, joc de rol, simulări: dialoguri, conversații, discuții, dezbateri;
- convorbiri telefonice, mesaje telefonice;
- exerciții de solicitare a opiniilor interlocutorului și de răspuns la acestea;
- exerciții de confruntare de opinii și puncte de vedere legate de domeniul de activitate;
- exerciții de solicitare / oferire de clarificări / explicații când informația nu este clar înțeleasă;
- exerciții de susținere a unei prezentări (pe bază de materiale pregătite în prealabil);
- exerciții de construire / formulare a unei argumentări;
- exerciții de lucru în grup: formulare / ordonare / esențializare a unor idei / enunțuri;
- exerciții de construire / interpretare a unui interviu;
- exerciții de reformulare, clarificare și adaptare la context a discursului oral;
- exerciții de adaptare a textului la context, la tipul de text, la subiect și la cititor;
- proiecte de grup.

4. Transferul și medierea mesajelor orale sau scrise în situații variate de comunicare:

- exerciții de operare cu informații din texte generale și de specialitate (corelare, completare de tabele, ordonare în ordinea logică a desfășurării unor evenimente);
- exerciții de transfer de informație în și din coduri non-lingvistice (grafice, scheme, imagini);
- exerciții de rezumare;
- exerciții de traducere și retroversiune;
- exerciții de reformulare și transpunere în alt registru funcțional;
- exerciții de transformare, oral și în scris, a unui dialog / text dialogat în unul narativ;
- proiecte individuale sau de grup.

IV. EVALUAREA

Evaluarea formativă, continuă și regulată este implicită demersului pedagogic curent în orele de limbă modernă, permițând, atât profesorului cât și elevului, să cunoască nivelul de achiziționare a competențelor și a cunoștințelor, să identifice lacunele și cauzele lor, să facă remediile care se impun în vederea reglării (ajustării) procesului de predare / învățare. Pentru a se realiza o evaluare cât mai completă a învățării, este necesar să se aibă în vedere, mai ales în

evaluarea formativă continuă, evaluarea nu numai a produselor activității și învățării elevilor, ci și a proceselor de învățare, și a competențelor achiziționate, a atitudinilor dezvoltate, precum și a progresului elevilor. Este evident că modalitățile (metode, instrumente) tradiționale de evaluare nu pot acoperi toată această paletă de rezultate școlare care trebuie evaluate. În aceste condiții, pentru a putea obține cât mai multe date relevante privind învățarea, este necesar ca, pentru evaluare, profesorii să facă apel la metode și instrumente complementare de evaluare.

Pentru evaluarea achizițiilor elevilor (în termeni performativi, cognitivi și afectivi), a competențelor lor de comunicare și inter-relaționare, la limbi moderne se recomandă utilizarea următoarelor metode și instrumente:

- observarea sistematică (pe baza unei fișe de observare);
- tema de lucru (în clasă, acasă) concepută în vederea evaluării;
- proiectul;
- portofoliul;
- autoevaluarea.

Mai jos sunt prezentate câteva repere și sugestii pentru utilizarea **proiectului** și a **portofoliului** ca instrumente complementare de evaluare.

a. PROIECTUL

Proiectul este o activitate complexă de învățare care se pretează foarte bine a fi folosită și ca instrument de evaluare, atât formativă, cât și sumativă. Proiectul este o activitate individuală și/sau în grup, dar sunt de preferat proiectele de grup deoarece încurajează cooperarea și dezvoltă competențe de lucru în echipă. Un avantaj important al proiectului este că dă posibilitatea elevilor de a lucra în ritm propriu, de a-și folosi mai bine stilul propriu de învățare și permite învățarea și de la colegi.

Proiectul pune elevii în situația de a lua decizii, de a comunica și negocia, de a lucra și învăța în cooperare, de a realiza activități în mod independent, de a împărtăși celorlalți cele realizate / învățate, într-un cuvânt, îi ajută să participe direct la propria lor formare.

Metoda proiectului presupune lucrul pe grupe și necesită pregătirea profesorului și a elevilor în ideea lucrului în echipă, prin cooperare, atât în clasă, cât și în afara clasei.

Grupul poate fi alcătuit din două până la zece persoane, în funcție de mărimea clasei, natura obiectivelor și experiența participanților, dar un număr de patru-cinci participanți reprezintă mărimea ideală pentru grupurile care au de îndeplinit obiective precise. Cu cât crește numărul membrilor, cu atât scade posibilitatea participării efective a fiecăruia la toate activitățile,

dar poate crește complexitatea obiectivelor urmărite. Proiectele realizate de grupuri mari sunt de asemenea greu de monitorizat.

Proiectul este o activitate complexă care îi solicită pe elevi:

- să facă o cercetare (investigație);
- să realizeze proiectul propriu-zis (inclusiv un produs care urmează a fi prezentat: dosar tematic, ghid, pliant, ziar, afiș publicitar, carte, film, expoziție, corespondență, spectacol/serbare);
- să elaboreze raportul final;
- să facă prezentarea publică a proiectului.

Etapele realizării unui proiect sunt:

- alegerea temei;
- planificarea activității;
- stabilirea obiectivelor proiectului;
- alegerea subiectului în cadrul temei proiectului de către fiecare elev/grup;
- distribuirea responsabilităților în cadrul grupului;
- identificarea surselor de informare (manuale, proiecte mai vechi, cărți de la bibliotecă, presă, persoane specializate în domeniul respectiv, instituții, organizații guvernamentale);
- cercetarea propriu-zisă;
- realizarea materialelor;
- prezentarea rezultatelor cercetării și/sau a materialelor create;
- evaluarea (cercetării în ansamblu, a modului de lucru, a produsului realizat).

Deși proiectul presupune un grad înalt de implicare a elevului în propria sa formare, acesta nu are drept consecință non-angajarea profesorului. Dacă elevii urmează să-și conceptualizeze, îndeplinească și prezinte eficient proiectele, atunci ei au nevoie de orientare, consiliere și monitorizare discretă în toate fazele activității. Profesorul rămâne așadar un factor esențial al procesului, mai ales dacă proiectul este folosit și ca instrument de evaluare a rezultatelor școlare.

Sarcinile profesorului vizează: organizarea activității, consilierea (dă sugestii privind surse sau proceduri) și încurajarea participării elevilor; este esențială neimplicarea sa în activitatea propriu-zisă a grupurilor de elevi (lăsând grupul să lucreze singur în cea mai mare parte a timpului), intervenția sa fiind minimă și doar atunci când este absolut necesară. Luarea de decizii pentru rezolvarea pe cont propriu de către elevi a dificultăților întâmpinate constituie o

parte importantă a învățării prin proiect. Este însă la fel de important să se evite ca elevii să fie puși în situația de a avea eșecuri majore, căci eșecul are o importantă influență negativă asupra învățării. Asigurarea și evidențierea succesului (chiar dacă este vorba de succese mici sau parțiale!) fiecăruia dintre elevi este una dintre sarcinile importante ale profesorului.

Este foarte important ca instrucțiunile emise de profesor să fie clare, specifice și să conțină și o limită de timp pentru îndeplinirea obiectivelor. Este foarte eficient să se scrie instrucțiunile pe tablă, foi de hârtie și să se precizeze rolurile în grup (de ex. secretar – scrie ideile emise de participanți; mediator – asigură participarea tuturor membrilor grupului la discuții; timer – urmărește încadrarea în limitele de timp stabilite; raportor – prezintă întregii clase concluziile grupului).

Esența proiectului constă:

1. într-un scop concret care să permită folosirea limbii străine pentru comunicare în contexte autentice;
2. într-o responsabilitate comună a elevilor și a profesorului în planificare și execuție;
3. într-o sarcină concretă în care activitățile lingvistice și activitățile practice (scrisul, tipărirea, pictarea, decuparea) se întrepătrund;
4. într-o utilizare autonomă a unor mijloace auxiliare (costume, computer, aparat foto, microfon, cameră de luat vederi, dicționare, scrisori, creioane, foarfece);
5. în dobândirea unei experiențe concrete, practice, extinsă dincolo de clasă.

Evaluarea cu ajutorul proiectului. Elevii pot fi notați pentru modul de lucru, pentru modul de prezentare și/sau pentru produsul realizat.

Activitatea în proiect a elevilor poate fi evaluată pe cinci dimensiuni:

- 1) operarea cu fapte, concepte, deprinderi** rezultate din învățare (dacă cerința este ca elevii să-și elaboreze proiectul pe baza cunoștințelor și înțelegerii dobândite în școală, ei au ocazia astfel să selecteze și să decidă ce date, fapte, concepte, deprinderi doresc să includă în proiect);
- 2) competențele de comunicare** – se pot urmări toate categoriile de competențe de comunicare, atât pe perioada elaborării proiectului, cât și la prezentarea acestuia (proiectele oferă elevilor ocazii de comunicare cu un public mai larg: cu profesorii, cu alți adulți și colegi într-un efort de colaborare și, nu în ultimul rând, cu ei înșiși);
- 3) calitatea muncii** (sunt examinate în mod obișnuit inovația și imaginația, judecata și tehnica estetică, execuția și realizarea, dezvoltarea unui proiect pentru a pune în lumină un anumit concept);

4) reflectia (capacitatea de a se distanța față de propria lucrare, de a avea permanent în vedere obiectivele propuse, de a evalua progresul făcut și de a face rectificările necesare). Elevul ajunge cu timpul să interiorizeze aceste practici, astfel încât ajunge la performanța de a-și aprecia singur munca. În plus, când elevul continuă să creeze într-un anumit gen, se familiarizează cu criteriile acestuia și învață progresiv să gândească în acel domeniu;

5) produsul proiectului – în măsura în care se face evaluarea competențelor elevului așa cum sunt ele materializate în produs, și **nu** a unor aspecte ale proiectului nerelevante pentru învățarea care se dorește a fi evaluată.

Evaluatorul este interesat și de alte două aspecte: **profilul individual** al elevului (ceea ce evidențiază proiectul în domeniul capacităților cognitive și al stilului de învățare ale elevului) și, respectiv, modul în care elevul s-a implicat în **comunicarea și cooperarea** nu numai cu alți elevi, dar și cu profesori, experți din exterior, precum și folosirea judicioasă de către acesta a diferitelor resurse (bibliotecă, internet).

Experiența a arătat că proiectele pot servi foarte bine mai multor scopuri: ele angajează elevii pe o perioadă de timp semnificativă, determinându-i să conceapă schițe, să le revizuiască și să reflecteze asupra lor; pe baza lor se dezvoltă relații inter-personale, cooperare; oferă oportunități de comunicare și utilizare a limbii moderne în contexte autentice; oferă o ucenicie pentru tipul de muncă ce va fi desfășurată după încheierea școlii; permit elevilor să-și descopere “punctele forte” și să le pună în valoare: mobilizează un sentiment al implicării, generând o puternică motivație interioară; și - probabil lucrul cel mai important - constituie un cadru propice în care elevii pot demonstra înțelegerea și competențele dobândite prin parcurgerea curriculum-ului școlar.

b. PORTOFOLIUL PENTRU LIMBI MODERNE este un document sau o culegere structurată de documente în care fiecare titular (elev / persoană care studiază limbi străine) poate să reunească de-a lungul anilor și să prezinte într-un mod sistematic calificativele, rezultatele și experiențele pe care le-a dobândit în învățarea limbilor, precum și eșantioane din lucrări personale. Ca referință standard recomandăm ”Portofoliul European al Limbilor” (pentru adulți și 17+), EQUALS – ALTE, un eficient referențial pentru evaluarea performanțelor comunicative ale elevilor (17+).

La baza acestui portofoliu se află două obiective majore:

- motivarea elevului (celui care învață) prin recunoașterea eforturilor sale și diversificarea studierii limbilor la toate nivelurile de-a lungul întregii vieți;
- prezentarea competențelor lingvistice și culturale dobândite.

Conceput ca un document personal, în care elevul poate să înscrie calificativele și experiențele sale lingvistice, portofoliul conține trei părți:

- un pașaport (carnet) care atestă calificările formale naționale;
- o biografie lingvistică ce descrie competențele atinse în domeniul limbilor străine și experiența de învățare. Se utilizează scări de evaluare și autoevaluare care se regăsesc în Cadrul european comun de referință;
- un dosar care conține alte materiale cu privire la procesul de învățare, obiectivele fixate de titular, «carnetul de bord», cu notațiile privind experiențele de învățare, eșantioane din lucrări personale și / sau documente.

”Portofoliul European al Limbilor” ar putea fi folosit ca model pentru elaborarea portofoliilor elevilor. În acest caz, dosarul care ar face parte din portofoliul lingvistic al elevului ar putea conține documente cum ar fi:

- o listă cu texte literare sau de altă natură citite într-o limbă străină (sub formă imprimată sau electronică);
- o listă de texte prezentate audio-vizual, ascultate / văzute (emisiuni de radio / TV, filme, casete audio-video, CD-ROM-uri);
- interviuri scrise sau pe casetă audio, integrale sau secvențe;
- răspunsuri la chestionare, la interviuri;
- proiecte / părți de proiecte realizate;
- traduceri;
- fotografii, ilustrații, pliante, afișe publicitare, colaje, machete, desene, caricaturi (reproduceri / creații personale);
- texte literare (poezii, fragmente de proză);
- lucrări scrise curente / teste;
- compuneri / creații literare personale;
- contribuții personale la reviste școlare;
- extrase din presă și articole redactate pe o temă dată;
- corespondență care implică utilizarea unei limbi străine.

Portofoliul se realizează prin acumularea în timp, pe parcursul școlarității, a acelor documente considerate relevante pentru competențele deținute și pentru progresul înregistrat de elev.

Dosarul va prezenta la început o listă cu documentele existente, organizată fie tematic, fie tematic și cronologic. Documentele dosarului se acumulează fie la cererea profesorului, fie la

dorința elevului (care va include acele documente pe care le consideră ca fiind semnificative pentru propriul progres) și vor fi alese astfel încât să arate etapele în evoluția elevului.

Portofoliul permite elevului:

- să-și pună în evidență achizițiile lingvistice;
- să-și planifice învățarea;
- să-și monitorizeze progresul;
- să ia parte activ la propriul proces de învățare.

Portofoliul permite profesorului:

- să înțeleagă mai bine obiectivele și nevoile elevului;
- să negocieze obiectivele învățării și să stimuleze motivația;
- să programeze învățarea;
- să evalueze progresul și să propună măsuri și acțiuni de remediere unde (și dacă) este nevoie;
- să evalueze activitatea elevului în ansamblul ei.

Profesorul poate proiecta un portofoliu în raport de competențele din Curriculumul național și de situația în care îl va utiliza. Perioada de realizare a portofoliului de către elev va fi mai îndelungată și îi va fi adusă la cunoștință.